

Nuuk, den 15. juli 2017.

UKA 2017/70

Inatsisartut suleriaasianni § 33 naapertorlugu aallajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut sermip erngullu avammut nioqqutiginnissaannut inatsisip allannguutissaanik Naalakkersuisut saqqummiusseqqulugit peqquneqarnissaannik, aatsitassat pillugit inatsisip § 17 imm. 2 ilusaanut assigusumik aaliangersakkamik ilanngusseqqullugit sinertaqartumik. Aaliangersakkap isumannaassavaa sermip erngullu avammut nioqqutiginerani Namminersorlutik Oqartussat suliffiutaasa suliffeqarfimmut piginneqataasinnaanissaa, piginneqataassutip 40 %-imik minnerpaaffilerlugu. (Inatsisartunut ilaasortaq Per Rosing-Petersen, Partii Naleraq)

Tunggavilersuut:

Tunggaviusumik sunaluunniit pisuussut, pisuussutaasarpoq piginnittuminut iluanaarutaasinnaappat. Tamannalu tunggaveqartarpoq pisuussutip allanit pisariaqartinneqartinneqarluni piumaneqarneranik.

Kalaallit Nunaata sermersua tassaavoq nunarsuarmi imermik mingoqanngitsumik imeriaannarmik peqqumaasiviit annerpaartaasa tullia taamaattumik peqqumaasiviuvoq pisuussut annertuupilussuaq periarfissamik annertungaatsiartumik tuniisinnaasoq.

Nalagaaffiit Peqatigiit nunarsuatta imeqarniarnera pillugu nalunaarusiaanni, ilaatigut tikkuarpaat ukioq 2025-mi inuit ullut tamaasa imermik mingoqanngittumik imeriaannarnarmik pisariaqartitsisut 1,8 miliartit angusimassagaat.

Taamatut aamma Amerikkami George W Bush Præsidentiuerni aappaani sulisuni arlallit amerikkap nunavittaanut piffinnut assigiinngittunut aallartissimavai siunertaralugu qanoq imeq annertutigisoq pigineqarnerasoq nalunaarsorneqassasoq. Præcident Buship misissuereernerup kingorna (2008-miusoraara) imatukanneq kalaallisuunngortillugu avammut oqariartuuteqarpoq – massakkut nunat ikummatissalerngusaallutik sorsunneq aallartittarpaat, ukiullu amerlanngittut qaangiuppata nunat imilerngusaallutik sorsunermik aallartitsisalissapput.

Taamatut sakkortutigisumik oqariartuuteqarnerup qaavaticut USA-mi naalagaaffiit arlallit nunami panertoorujussuarlutik imermik annertuumik amigaaateqalernikuupput, soorlu aamma nunarsuarmi piginneqatigiiffissuit angisuupilussuit nunarsuatsinni kisermaassisutut imermik tuniniaalernissaminnik annertuumik sulianiuteqarlutik aallartereernikuusut.

Nunarsuamioqaticut amerliartuinnarput qaavaticugullu silaannaap allanngoriartornerata kingunerisaanik imissaqartitsineq nunarsuatsinni ilungersunarsiartuinnarluni.

Taamaattumik sualummik naalagaaffinngoriartoraarnitsinni avaqqunneqarsinnaanngitsumik qulakkeerniagassaraarput pisuussutitta annerpaarpaartaata nunarsuatsinnilu pisariaqartinneqalertiartuinnartup iluanaarutigineqarnissaata qulakkeernissaa.

Uanilu inatsisissatunut siunnersuutip imaa alloriarnertut siullertut pisariaqarlunartutut isigineqartariaqarpoq. Pisuussutaammami inuiaqatigiisugut iluanaarutigisariaqarparput, soorlu pisuussutit allat pillugit taamannak sinaakkusiortitsimasugut.

Soorlu aatsitassanut inatsimmi § 17 imm. 2-mi aaliangersakkani Naalakkersuisut periarfissinneqartut aaliangersaanissamik suliffeqarfiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut aatsitassanik piiaanermi peqataasinnaanernik.

Assersuutigalugu suliffeqarfik Nunaoli Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartoq 12,5 %-imik suliffeqarfinnut piginneqataasarsimavoq. Misissueqqissaarnernilu Nunaoil peqataasarsimavoq (aningaasartuuteqarani). Kisiannili aatsitassanik piiasoqartillugu aningaasartuutit 12,5 % akilleeqataaffigissarsimavaa, taamaalillunilu sinneqartoorutinit isertitattut pissarsiaqarnissani qulakkeerlugu.

Sermimut imermullu inatsimmi taamatut iluseqakannersumik ilanngussaqaarnissaq aalajangigassatut siunnersuummi anguniarneqarpoq, kisiannili suliffeqarfiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut 40 %-imik piginneqataasinnaanissaat anguniarneqarluni.

Namminersorlutik Oqartussanut pisortanullu allaffissornermi aningaasatigullu kingunissai:

Siunnersuutip atuutsilernissaanut pisariaqassaaq inatsisip allanngortinnissaanut siunnerssuuteqarnissaq. Allaffissornermi aningaasartuutissanut ilaapput, tusarniaaneq, nutserineq, inatsisitigut teknikkimik misissuineq taakkulu sulisup ataatsip ukiumi affarmi sulinera qaangernagu suliarineqarsinnaassasoq naatsorsuutigineqarluni.

Aalajangigassatut siunnersuummi isummerfigineqanngilaq, Siunnersuummi siunissami tunisassiorsinnaanissamat akuersissutiniut aaliangersagassanut tunngavissani Namminersorlutik Oqartussani suliffeqarfiit arlaalluunniit sermimik imermilluunniit tunisassiortussanut piginneqataasussatut innersuullugu aaliangiullugu taaneqanngilaq.

Periarfissaasinnaavoq nutaamik suliffeqarfiliorsinnaanissaq. Suliffeqarfik selskabit ingerlatsinermit aningaasartuuteqassaaq, soorlu pisortat sulisullu akissarsiassaat, siulersuisut ajunngitsorsiassaat, illunut attartornernut aningaasartuutit kiisalu allaffissornermut aningaasartuutit il.il.

Ukiumi siullermi naatsorsuutigineqarsinnaavoq aningaasartuutissat katillugit, tunisassiornissamat akuersissutit ikittunnguit tunniunneqarsimassappata, taamaammallu tunisassiorneq annikitsuinnarmik ingerlasoq, taava ukiumut 3.4 mio. Kruuniussasut. Ukiumi pilersitsiviusumi aningaasaliissutit minnerpaamik 500.000 kruuniussariaqassapput. Tamatumalu avataatigut selskabitut malittarisassat suliarineqartariaqarlutik, tassungalu ilanngunneqarsinnaassalluni Naalakkersuisut soqutissappassuk pilersitsinermit inatsit. Allaffissornermut nukiit atugassat sulisup ataatsip ukiumi affarmi sulinera qaangernagu suliarineqarsinnaassasoq naatsorsuutigineqarluni.

Periarfissap aappaa tassaavoq Suliffeqarfik namminersorlutik oqartussanit piginneqareersoq suliamut ilanngutillugu, taamaattumillu sulinermit ukiumi siullermi piareersaatit ingerlatissavai, taavalu avissaarnissaq pisariaqalerpat avissaassallutik. Taamatut aaqiinerup aningaasartuutit annikillissavai.

Suliffeqarfiit arlaalluunniit toqqarneqaraluarpat aaqqissuussap pisariaqartissavaa selskabip toqqarneqartup malittarisassaasa allanngortinneqarnisai.

Kiisalu suliffeqarfik selskabiuserp inatsisitigut pilersinneqarsimappat pisariaqassaaq selskabip malittarisassaasa allanngortinnisai. Allaffissornermut atugassat sulisup ataatsip ukiumi affarmi sulinera qaangernagu suliarineqarsinnaassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Namminersorlutik inuussutissartunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissai:
Soqanngilaq

Inunnut ataasiakkaanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissai:
Ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu allafeqarfimmi pisisinnaannerup sullissilluarnerullu pitsanngorsinnaanissaa, taamaalillunilu inuiaqatigiinni pisisinnaannerup pitsaaningornissaa anguneqarsinnaassalluni.